

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felélős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kazinczy-utca.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca Vojnich-palotában
Telefon szám 42.

Nyitlatter soronkint 20 krajczárt

Ékesszólás és tett.

Az ékesszólás hatalma sokszor to-

Igy járt az ékesszólás nagymestere, a nemzeti párt vezére, gróf Apponyi Albert, amikor legutóbbi nevezetes beszédével elbűvölte a hallgatóságot.

A nemzet elismérésén kívül kijutott neki még bővebben a románok és egyéb nemzetiségek tapsviharából.

Pártpolitikából beszélt úgy a nagymester, vagy pedig csupa véletlenséghez, hogy nézetei összetalálkoztak az elégteletlen nemzetiségek érzelmeivel?

Ha kaczerkódás akart lenni azok felé, az mindenestre hiba és félreértett spekuláció, — mert ha ez volt a célja és ezt a célt elérte, akkor csak kárhozható az eszközök ilyen könnyelmű megválogatása. Ha pedig csupa véletlenség az érzelmeknek ez a találkozása — akkor a fölvetett gyanúsításokkal szemben legalább is meg kellett volna nyilatkoznia a nagy teoretikusnak és visszautasítani a nemzetiségek dicsőítését.

Még az átkosnak nevezett Tisza kormánynak sem lehetett a szeméretvenni, hogy a nemzetiségi kérdésben az országhoz hűtellen lenne, — az a kormány is a legszigorubbán óvakodott attól, — hogy a legkisebb szemrehányásra is e téren okot adjon.

A nemzeti párt vezére tehát, a ki minden nagy tulajdonságai mellett is csak teoretikus tudott maradni, a tettek mezejéről még mindig távol maradt — és mindig csak szónoki hatásokat tudott megteremteni.

Igaz, hogy e téren ő az első és utolérhetetlen, de a tett mezején még mindig azt az Apponyit látjuk, akinek a kezében hatalmas fegyver van, — amely alkalmas arra, hogy félelmet keltsen, de a mely fegyver csupán a teoria üres lövegeivel van megtöltve.

Ebbe a fegyverbe töltögetik most a nemzetiségek is üres lövegeiket — de éppen az a jó, hogy mindenki tudja azt, hogy ezek a lövegek üresek, — nincs ok ezektől megijedni!

Tisztelgések a főispánnál.

(Saját tudósítónktól.)

ből eredő ovációban részesült volna, mint Schmausz Endre városunk főispánja. Ez alkalommal a főispán nevenapját fogták meg ünnepül egyesek és testületek, hogy a jó kívánásokkal elárasszák.

Már lapunk múlt számában megírtuk, hogy kedden este szerenáddal lepte meg az ipartestületi dalárda a főispánt.

Az este nagy vacsora volt, amely alkalommal a következő vendégek voltak jelen: Békeffy Gyula, Biró Károly, Birkáss Gyula, Decker Gyula, id. Frankl István, Helbling Ferencz, Gyelmis Gerő, Dr. Gyorgyevich Szre-doje, Haverda Mátyás, Jakobcsits Gyula, Kosztolányi Árpád, Kurucz Gyula, Lyubibratich Kelemen, Mamuzsich Lázár, Mamuzsich Félix pléb., Nahodszky Manó, Pertich Mihály, Prokesch Mihály, Paukovich Andor, Piukovits József, Regényi Lajos, Ringhoffer Lajos, Szalay Mátyás, Sztantics János, Varga Ágoston, Varga Károly, id. Vojnich Sándor, ifj. Vojnich Máté, Szücs Károly, Magyar György, Milassin Jakab, Dr. Kertész Sándor.

Vidám jó kedv között fogyott el a gazdag terítettű és pazar kiállítású vacsora, melynek étlapja a következő volt:

Fogas és tok remoulade mártással.

Fácán párolt káposztával.

Göngyölt bélszín.

Turós tészta.

Piskóta fánk borhabbal.

Kirántott bárán.

Pulykapecsenyé, édes és zöld salátával.

Fagyalt.

Gyümölcs. — Sajtok.

Borok:

Pécsei fehér, villányi vörös, visontai, egri szemelt, rizling.

A szokásos 3-ik fogás sorrajtása után kezdődött a felköszöntőknek sora. Első sikerült és köztetséssel fogadott felköszöntőt a házigazdára: Regényi Lajos mondta; Varga Károly a főispán édes anyjára, Schmausz Endre főispán pedig Nachodszky Manó huszár alezredest köszöntötte fel. A vendégsereg az éjfél órák körül oszlott széjjel.

A tisztelgések.

Már a reggeli órákban a főispáni hivatal ajtaját a sürgöny és levélhordók ostromolták és a szélrózsa minden irányából hozták a levélben és sürgönyben érkezett üdvözléseket. Sürgönyileg fejezték ki üdvözlésüket: Vojnits István főispán Zomborból, Szemző Gyula Zomborból, Hegedüs Aladár bajai polgármester úgy a saját mint tisztviselőitársai nevében, Gráf Nikáz tanfelügyelő, Vojnits főjegyző, Vracserin titeli főjegyző, Scherer Sándor a bajai férfi képezde igazgatója, Deák Zsigmond

apatini főszolgabíró, Matkovics Béla és családja, a Kohut család Zomborból, az államépítészeti hivatal összes személyzete, Schla-

Zsupánzki Lyubó jegyző, Jeizel Henrik szolgabíró, Popovits Selő főlevéltárnok Zombor, Vojnich Máté főszolgabíró B.-Almás, Eckert Isván Baja, Erdélyi Gyula főjegyző Baja, Ribiczey Béla árvsz. ülnök Zombor, Nágel Sándor tan. kép. tanár Baja, Mikosevits Kanut főszolgabíró Zenta, Ertl János Szonta, Széchényi Tamás főszolgabíró Kula, Dicső névünnepe alkalmából fogadja Méltóságod legjobb kívánajimat Császka György kalocsai érsek. Kostály Ferencz anyakönyvi felügyelő B.-Almás, Gaál István Zombor, Városv Károlyék Verbász, Dr. Daninger Ádám Zombor, Trischler Ferencz Hodságh. Áldás életedre, fény nevedre Kovacsics apá B.-Almás, Zsuffa Károly Zombor, Hanke Imre főszolgabíró Zombor, Fait Gyula Budapest, Fölker Gusztáv a bajai zirczi rendház nevében, Lobmayer kir. főügyész Szeged, Tárcazy Dezső főszolgabíró Zombor, Brankovits György karlocazi érsek szerb metropolita patriarcha, Vojnich Szemző Jozefa Zombor, Nagy Mihály Német-Palánka, Pacher ezredesék Eperjes, Hofbauer Miklós főorvos Hodságh, Vojnics apát és pap-társai Baja, Willmann János mérnök Baja, Szutrelly Lipót Baja.

Ezenkívül egész sora a levélbeli üdvözléseknek.

A tisztviselői kar tisztelgése.

A tisztviselői kar teljes számban jelent meg a főispáni hivatal hivatalos helyiségében, hogy tisztelgetnék Schmausz Endre főispán iránt kifejezést adjon.

Mamuzsich Lázár polgármester szép szavakban tolmácsolta a tisztviselői kar érzelmeit és ragaszkodását.

A főispán meleg szavakban köszönte meg a tisztelgést és buzdító beszédet mondott, amelyben kiemelte azt, hogy a tisztviselői kar kötelességének teljesítésével a nép bizalmát éri el, amely feltétlenül szükséges ahhoz, hogy annak érdekében a kellő tevékenységet kifejteni lehessen.

A tüzoltó testület tisztelgése.

A tüzoltó testület Szalay Mátyás vezetése alatt tisztelgetett. A főkapitány kiemelte, hogy éppen ez a testület az, amely a legnyilvánvalóbbal viseltetik a főispán iránt, mert már mint megyei alispán előkészítette azt a talajt, amelyen az összes megyei testületek sikerrel működhetnek.

A főispán rövid szavakban ecsetelte mindazon nehézségeket, amelyeket e téren leküzdeni kellett s habár a tüzoltói intézmény terén kifejtett működése még alispán idejében esik, örömmel látja felvirágozni az egyesületeket

azon a téren, amelynek útját ő is egyengette. Majd kedélyesen egy folytatta, hogy *olyan tűzőlő fecskendőt még eddigelé nem találtak fel, amelylyel az ő szivéből ezen intézmény iránti rokonszenvét eloltani lehetne.*

Az állami tanítónőképzede tisztelgése.

A tanítónőképzede képviselőjében megjelent Hoffmann Amelia az intézet igazgatónője, Balajti Ilona, ö. v. Fábrián Károlyné, Aitner Ludmilla, Szántó Edéné és Piller György. Az igazgatónő rövid szavakban üdvözölte a főispánt, ki örömeinek adott kifejezést, hogy a testület a legbecesebbet, szíve jóindulatát ajánlotta fel neki. Elismeréssel van buzgó működésükért és tovább munkálkodásra serkenti őket.

A főgymnasium tisztelgése.

A szabadkai főgymnasium tanári testülete teljes számban jelent meg a főispáni lakásban. A testületet Haverda Mátvás gymnasiumi igazgató vezette, kifejezve a főispán előtt, hogy a tanári testület készséggel ragadja meg az alkalmat ezuttal is, hogy azon fáradságos munkáért, a melyet a főispán a létesítendő új gymnasium ügyében kifejtett, hálás köszönetet mondjon. A tanügynek minden téren való felkarolása körül szerzett érdemeket a tanári testület nagyra becsüli és ez készítette ezuttal is a testületet a tisztelgésre.

Schmausz Endre főispán örömeinek ad kifejezést, hogy a testület ezen a családi jellegű háziünnepélyen is őt a továbbmunkálkodásra buzdítja és a kultúra nagy szellemi tökéjét a testületben jól látja elhelyezve. Jól esik neki az a tudat, hogy neki is tulajdonítanak egy részt abból a munkából, melylyel az ujonnan létesített gymnasiumot a kulturális haladás eme örök emlékéit megteremtik.

Reméli, hogy abba az új épületbe nyugodt szívvel lehet majd bevonulni. Szavait éljenzéssel fogadta a tanári testület s bevonult a melléktermekbe, ahol a dusan terített asztalok mellett foglalt helyet.

A szintársulat tisztelgése.

A szabadkai szintársulat Pesti I. hász Lajos szinigazgató vezetése alatt tisztelgett a főispánnál. Rövid szavakban megköszönte a főispánnak azt a rokonszenvet, amelylyel a színművészet iránt nemcsak hivatalosan, de a társadalmi téren is viseltetik.

A főispán ígéretet tett, hogy a nemzet nyelvét istápoló társulatot a jövőben is minden téren pártolni fogja.

A polgári fiúiskola tisztelgése.

A polgári fiúiskola tanítói karát Frankl István igazgató vezette a főispán elé. Frankl István szép beszédben üdvözölte a főispánt, aki a beszédre lelkes szavakban válaszolt. Habár egoismusnak látszik is, hogy magunknak is tulajdonítunk részt abban, hogy a művelődést előre visszük, de ez megbocsátható egoismus, amely a közügyek hasznára van. Nemcsak a tudás az, amelynek e téren nagy szerepe van, de a legmagasabb hazafias érületnek is hozzá kell járulnia, hogy a közoktatás terén eredményt lehessen elérni. Oda fog törekedni ugymond a főispán, hogy az iskolában a tanítás az ipar és kereskedelemi részre is kiterjesztessék és már készülöben van a javaslat, amely az e téren szükséges reformokat életbeléptetni fogja.

A tanítótestület tisztelgése.

A nagyszámban megjelent testület Meznerits Ferencz vezetése alatt tisztelgett a főispánnál. Meznerits lendületteljes szavakban üdvözölte

a főispánt, mint aki a közoktatás teendőivel megbízott tanítótestület működését nemcsak figyelemmel kíséri és ellenőrzi, de buzdítja is hazafias működésében. Mely hálával adózik a főispánnak, hogy a kiterjedt iskolahálózattal bíró és ugyszólván poliglott területen, az alföld eme fontos központján, a város részére a külön tanfelügyelőséget szervezte. A főispán megköszönte a megemlékezést, azt hiszi, hogy csak kötelességét teljesítette, amikor a tanügyet a tőle telhető módon eddigelé is támogatta s örömmel fog megragadni minden alkalmat, hogy a még hátralevő nagy feladatokat mielőbb megoldja. Nagy eredményeket birt már eddigelé is felmutatni, de épen a nevelés s a tanítás az a tér, amelyen megállni sohasem szabad. Örömmel veszi a testület szép ígérezeit a melyek megvalósítását mindenkor támogatni fogja.

A villás reggelin amelyen a házigazda bőkezűségéből és a háziak vendégszeretetérből bőven kijutott, jelen voltak: Polgár József kir. tszéki elnök, Farkas Zsigmond, Frankl István, Takács Ede, Koller Kálmán, Gaal Ferencz, Haverda Mátvás, Kosztolányi Árpád, Toncs Gusztáv, Mérey Ágoston, Hubertusz Sándor, Wébel János, Tipka Antal, Csajkás Mihály, Dr. Milkó Izidor, Bibó Bige György, Rorák Imre, Markovics Sándor, Prokesch Mihály, Sziébenburger Károly, Pesti I. hász Lajos, Piller György, Mucsi György, Dr. Dekker Gyula, Ringhoffer Lajos, Olsavszky Jenő, Lomniczy Béla, Deréki Antal, Manojlovics Adrien, Waahl J., Kersch Mihály, Milla Imre, Tasmer Hugó, Haraszi József, Meznerics Ferencz, Kladek Mihály, Krizsanovics József, Dr. Radics Péter, Gójkovics György, Simrák Béla, Helbling Ferencz, Szutrély oszt. mérnök, Dimitrievics Szvetozár, Decsy István, Dr. Petrovics Dusan, Dr. Csillag Károly stb.

Különfélék.

— **Uj vasut Ó-Beeséről** kiindulva Zomborig fog vezetni, úgy látszik a megvalósulás felé közeleg. Legujabban a vasut kiépítésére Ó. és Uj-Szavac testvérközség 100.000 frtot szavazott meg s ezzel méltán sorakozik Szt. Tamáshoz, mely tudvalevőleg szintén 120.000 frtot szavazott meg e helyi érdekű vasutra.

— **Köszönetnyilvánítás.** A bajmoki ifjuság f. évi november hó 26-án szegény iskolás gyermekek segélyezése céljából Katalin-bált rendezett mely célra felülfizettek: Budanovics Ármin 40 kr, Gubenyácz Mariska 50 kr, Kolener Andor 1 frt, Skobák Sándor 20 kr, László Gergely 20 kr, Litvai Márton 30 kr, Mangh Ferencz 20 kr, Matkovits Bertalan 1 frt, Oriás Gusztáv 1 frt, Pfeiffer Pál 1 frt, Ritz János 30 kr, Ripp Béla 20 kr, Skolrák Sándor 20 kr, Schaffer Mátvás 50 kr, Schosberger Hugó 70 kr, Schosberger Mátvás 20 kr, Szakás Mátvás 10 kr, Szűcs Mihály 40 kr, Tóth István 50 kr, Vajda Gerő 20 kr, Welber Sándor 60 kr, összesen 9 frt 50 kr, melyért hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **Csöd.** A szabadkai kir. törvényszék Schaffer Sándor szeghegyi kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnok dr. Mannheim Armin topolyai ügyvéd. Bejelentett határidő f. é. december 31, Felszámolás 1899 január 31.

— **Hivataláról leköszönt községi jegyző.** Kishegyesi levelezőnk szenzációs esetről értesít bennünket. Arról t. i. hogy Cziráky József községi jegyző beadta lemondását és leköszönt hivataláról. A községben mostaz

másról sem beszélnek és a lakosságot örömmel tölti el az eset. Olvasóink emlékezni fognak arra, hogy éppen lapunk hasábjain jelent meg Gergely János közleményei, amelyek erősen feltárták a községi viszonyokat és azt a meg elégedetlenséget a melylyel a község népei a jegyző iránt viseltették. Lapunk ellen a most már lemondott községi jegyző sajtotpért is indított s ebben a sajtóperben tartotta szerkesztőségünkben a szegedivizsgálóbírószáglazt a nevezetes házkutatást, amelyeknek az egész országban hire járt. A vizsgálóbírószáglazt nem elégedett meg azzal, hogy a czikkirót megnevezzük — hanem a kéziratokat akarta kézrekeríteni. Sőt egy néhány vidéki lapban azt a hirt is korpoltálták, hogy a czikkiró irni se tud. Ezt a hamis hirt már mi megczáfoltuk és reméljük, hogy az esküdtszék előtt lesz alkalmá a czikkirónak beigazolni, hogy nagyon is tud irni, sőt hogy már évekké elzelőtt is irt a lemondott községi jegyzőről hasonló irányban, — csak hogy bizony akkor a jegyző ur meg se mozdult. Mint értesülünk Cziráky József községi jegyző a múlt vasárnap adta be lemondását, a melyet a megyei főispán dr. Vojnics István el is fogadott. Azóta a jegyző egy kőszégi ülésen ki is jelentette, hogy most már mint vendég jelenik ott meg. A jegyzőnek nagy kisebbségben levő pártja a jegyző vejt Limbek Pált szeretné megválasztani. Ugy értesülünk, hogy a község zöme már most is kifejezte, hogy ebbe a családi utódházba semmi szín alatt sem megy bele.

— **Megexequált község.** Ezt a mondat nem respectája eléggé Bukin községe, mely a kincstárnak 160 frtjával tartozik a mit vonakodván megfizetni, a kincstár végrehajtást vezet ellene, és a község háza butornemű elárvereztetni, ha csak időközben meg nem gondolja magát Bukin nemzetes tanácsa és ki nem fizeti a tartozását.

— **Sajtóper Szegeden.** A jövő hét hétfőjén ismét egy városunkból kikerült sajtóper tárgyal a szegedi esküdtszék. A panaszos Dr. Fischer Jákó, helybeli ügyvéd aki egy a B. E.-ben megjelent és Buchwald János által irt nyilttéri közlemény miatt indította meg a czikkiró ellen. A vádlottat Dr. Csillag Károly fogja képviselni.

— **Tévedés áldozata.** Tegnapelőtt végtetes tévedésnek esett áldozatul Gyulaffi Károly helybeli lakos. Ugyanis amint hazafelé ment ismeretlen tettesek rárohantak, összeverték és karját összeszurkálták. Az utonállóknak nem Gyulaffit hanem egy helybeli jómódu kereskedőt akartak megtámadni s a sötétben vették észre a tévedést. A tetteseket a rendőrség nyomozza.

— **Villanyvilágítás Kishegyesen.** Kishegyes 1898 november 30. Tudom, hogy tekintetes szerkesztőséget meglepi ez a hír, mert szinte csodaszamba fogja venni, hogy Kishegyesen ilyesmire is lehessen szó, hogy ott a hol elmondhatni évtizedeken át még csak fagyugyertyával sem világították meg a főutcát, most egyszerre oly fokra hágtak igényeink, hogy nem érik be petroleum világítással hanem mindjárt villanyvilágítást akarnak igényeink kielégítésére. De bármily hihetetlen is tek. Szerkesztő urnak ez a világra szóló haladás mégis a megvalósulás felé közeledik. Schladt György feketehegyi gőzmalomtulajdonos Szeghegyen gőzmalomot épített a modern malmok mintájára villanyvilágítással, s beakarja vezetni a három községbe u. m. Feketehegy, Szeghegy és Kishegyes községbe E dison mesterségét. Mind a három község

oly sötét a téli időkben, hogy ellehet mondani róuk, hogy a legsötétebb sark vidéken is, világosabb van mint itt. A kereskedők is szívesen vették az eszmét pártfogásukba, de sajnos nem ók határoznak a főit hogy a közönség bevezettségé—e a villanyvilágítás vagy nem, hanem a t. képviselőtestületnek. De reméljük, és hiszünk, hogy van érzelme a t. képviselőtestületnek is a szép és hasznos iránt, és ók is iparkodni fognak először a közönség kedvéhez és kívánságához képest határozni, másodsor ók is haladni szándékoznak a korral, s mikor az alkalom kínálkozik megragadják, mert nem kerül sok pénzbe.

— **Az ujságírói sorsjáték főnyereményei.** Pár nap óta ritka szép látványosságban gyönyörködhetnek a Kossuth Lajos-utcán járók. Ez az ujságírói sorsjáték kezelőségének kettős kirakata, melyben ki vannak állítva a Budapesti Ujságírók Egyesülete által rendezett sorsjáték főnyeremény tárgyai. A sorsjáték-bizottság, mely magát kiegészítette Radisich Jenővel az orsz. iparművészeti muzeum igazgatójával és Keszler József dr. tanárral, Jeszenszky István dr. kir. közjegyző jelenlétében vizsgálta meg a sorsjáték kezelősege által beszerzett nyeremény tárgyakat, melyek egytől-egyig Bachruch cs. és kir. udvari szállító ékszerész hírneves műhelyéből kerültek ki. A 100,000 korona értékű főnyeremény pompája, szépsége, művészi kompozíciója valósággal meglepte a bizottságot, s a szakértők gondos megvizsgálás után konstatálták, hogy értékre nézve is teljesen megfelel a megszabott föltételeknek. Ez a főnyeremény egy egész ékszer-garnitúra, mely gyémántokkal és hatalmas drága gyöngyökkel kirakott diademből, nyakékból, karpereczből, melltűből, fülbevalóból és egy gyűrűből áll. Olyan ékszerek, amiket bármelyik fejedelmű is büszkén viselhet. A 20,000 koronás főnyeremény egy pompás gyémántokkal kirakott nyakék és fülbevaló. A bizottság arra vonatkozólag is konstatálta, hogy ugy ötvösművészeti szempontból, mint értékére nézve egyformán megfelel a föltételeknek. A bizottság ezen kívül a többi nyereménytárgyat is gondosan megvizsgálta, s valamennyire a legkedvezőbb véleményét mondotta ki, amit azután a jelenvolt kir. közjegyző jegyzőkönyvbe foglalt. A nyereménytárgyaknak állandóan sok a bámuloja. Főkép az esti órákban, amikor pazar villamos világítás mellett valósággal kápráztató látványosságot nyújtanak. A sorsjáték első húzása már január 4-én megtartatik a vigadó nagytermében, s így a közönség jól teszi, ha mielőbb ellátja magát sorsjegyekkel, annyal inkább, mert innen-onnan elfognak, olyan nagy a keledőségök. Minden sorsjegy, melynek ára csak 50 kr. mind a hat húzáson játszik, s így egy sorsjeggyel hat nyeremény is lehet csinálni. A sorsjáték kezelősege kötelezi magát, hogy a nyeremény tárgyakat, ha a nyerő fél kívánja, 20% levonása mellett készpénzzel visszaváltja.

Színházi dolgok.

Három apró csillagocskát tett a „Sz. H.” t. szini kritikusa referádája után és a három csillagocská alatt abban a szörnyű megtiszteltetésben részesít, hogy „szóba áll velem, megelőzve „a z o n f e n y e g e t é s e m e t,” hogy én vele szembe álljak.

Igazán bámulatos, hogy néha egy elejtett ártatlan szócska, amit talán a századik se vesz észre, valakit, aki találva érzi magát, mennyire megijesz.

„Fenyegetéssel fedeztettem a másra választott” a már említett három kis csillag alatt tisztelt „collegám.” Úgy esett tudni illik a dolog, hogy a mi nap a színügyi bizottság kedélyes üléséről referálva, többek között ezt mondtam...

„Nagy hangon hirdette egy laptársunk referense — akibe alkalomadtán lesz néhány szavunk — hogy 600 frtot kap havonta Sugár Aranka.”

Micsoda rettenetes „fenyegetéssel fedezett támadás” volt ez? Szinte magam is éreztem, hogy ezektől a szavaktól „nemely emberek torpedó lövegekkel fegyverzik föl magukat.

Bzony-bizony mondom kár megijedni, mert hát ijedségében sok olyan dolgot árul el az ember, amiről annak a másikkak, aki ijesztetni nem is akart fogalma se volt. Kár volt tisztelt „collega ur” átsiklani a kényes kérdésen. Ön a kulisszák titkos dolgaiba nagyon belehat avatva. A közönség mulatni, lapsolni fog Önnek, ha ezekről a titkos dolgokról lerántja a leplet. Rajta hát!

„A sajtó is megbénítja az igazgató működését.”

Ha ezt úgy érti Ön, hogy a sok „túl jó a karatu” kritikával csak azt érzük el, hogy a director nem iparkodik a hiányokat kipótolni, akkor teljesen igaza van.

Persze, hogy kis város vagyunk és amellett szörnyen olcsó nálunk a „nyiltér”, nem is szólv a vaktöltésről!

Ami pedig a „sajtó és közönség körében lábra kapott színész-kultusz”-t illeti — tisztelt jó uram, az nem hogy nem „sülyesíti alá a színház művészi értékét”, hanem inkább javára szolgál a színészetnek mindenkor, hasznára van most is, — csak iparkodjanak a színészek ki is érdemelni ezt.

Jó akarattal referáltam minden előadásról, mert az én meggyőződéseim az, hogy színtársulatunk legtöbb tagjában sem az ambíció sem a tudás, tán még a szorgalom se hiányzik. A legtöbb színészünk majd minden este játszik és betölt 2—4 szerepkört. S ez talán nem is lehet másként. Mert nincs annyi jövedelme a directornak, hogy nagyobb társulatot szervezzen. De annyi igen, hogy jobbat, teljesebbet.

Annai jóakarát azonban nem fér belém, hogy minden estéről azt mondjam, hogy kitűnő szereposztásban, nagyon élvezetes előadásban, „kitűnő összevágó előadásban” stb. ment ez és az a darab. Mert hát ha így referálunk mindannyian, akkor tényleg „megbénítjuk a director működését”!

Ha megengedi kérem befejezem alázatos soraimat azzal a kéréssel, hogy ne kívánja tőlem azt, hogy a szereplő személyekről egyenként elmondjam őszinte véleményemet ma — adós maradok még egy kis ideig, megnézem még őket néhány „kitűnő szereposztásban” és meglessem, hogy némelyikből miként tud „művésznőt csinálni a mi derék rendezők”!

Elfeledtem még kijelenteni, hogy Sugár Aranka szerződésének, de ha még nagyon kér „Szege város fájdaalmán a k” is nagyon örülünk.

Néhány elismerő szaváért pedig fogadjam uram hálás meghatottságomat. U.

SZÍNHÁZ.

Angot.

November 29.

Félig üres ház előtt nyomott hanguiathan indult meg ma este ez a remek muzsikájú

operette. Az előadók ugyan mindent elkövettek, hogy a borus hangulatot eloszlassák — de ez sehog se sikerült. Csak a harmadik felvonás végén hangzott fel néhányszor egy—egy erősebb taps: a czinszerer személyesítője Gá b o s N e l l y gyönyörű éneke után. Meg kell még emlékeznünk T o r o s s y K a t i c z á r ó l (Lange) ki ma úgy járéka mint énekeért dicséretet érdemel.

Otthon.

November 30.

Nagyon szép előadást láttunk ma ismét. Sudermann Hermannnak rendkívül hatásos színművét az „Otthon”-t adták gyönyörű előadásban. bátran mondhatjuk, hogy nagyon sokat mulasztott az aki nem látta ma Balázs Olgát. Magda szerepében.

Rendkívül szép organumával, elegans megjelenésével, hatásos jeleneteivel, megrázó kitöréseivel ma valósággal pompázott; nem láttuk most azt a félnék Balázs Olgát a színpadon, mint az utóbbi két izbeni szereplésekor s ez nagy örömrünkre szolgál, hanem igenis láttuk azt a művésznőt aki találoán és rendkívüli ügyességgel festette Magda szerepében a művészet királynőinek gondolkodásmódját, könnyűvérűségét és lelketlenségét, aki nem retten attól sem vissza ha becsületben megöszült apja Schwartze alezredes (Tóth Antal leányának e könnyelmű életmódja miatt fegyvert emel önmaga ellen csakhogy ne láthassa többé háza becsületének megrontóját.

Ezt a szerepkört Balázs Olga anny szeretettel dolgozta ki, hogy a közönség szemében szympatikusává vált. Pillanatnyi szeszélyeiben remekül alakított s ugy a czynikus, mint az érzékeny jelenetekben nagy tehetségét gyönyörűen mutatta be.

A közönség elismerése és rokonszenve nem is maradt el, mert Balázs Olga nyilt színen és felvonások után is zajos tapsokat aratott s a lelkes közönség többszöri éljenzéssel jutalmazta a művésznőt. E helyütt alkalomszerűnek tartjuk megemlíteni, hogy ajánlások lenné ha a kisaszony hitenkint legálabb kétszer fellépne, mert így jobban hozzászokik a színpadhoz és a közönséghez és így bátrabb fellépése lesz. Méltó párja volt Balázs Olgának Tóth Antal aki valóban nem szorul dicséretre, vidéki színpadon aligha találánk ilyen kitűnő erőt.

Fóti Frida a közönség kedvence, nagyon szépen felelt meg kis szerepének, igen ügyesen adta a naiv kisvárosi leányt akinek egyedüli boldogsága az, hogy testvérét Magdát viszontlátta s hogy Magda megígérte, hogy a kautiot leteszi s most már elveheti szive választottját Wendlowszky Miksa hadnagyot (Ernyei). Azt est sikeréhez hozzájárultak még Barothi Antál aki ma olyan alakítást mutatott be, amely egy segédszínésznek is dicséretére válnék, a Lomniczy pár, Veszprémmné és Ernyei. A mai előadással teljes megelégedésünket nyerték ki a szereplők, különösen Balázs Olga. L.

NYILTÉR*)

Értesítés.

Tisztelettel értesítem t. vevő közönségemet, hogy P r e s z b u r g e r S á n d o r u r úzletemből kilépett, miért is a nevezett nrnak nem áll jogában többé nevében pénzt beszédni.

Szabadka, 1898. december hó 1-én.

Mély tisztelettel
Kassovitz Fülöp
úri utca kereskedő.

*) E rovat alatt közlöttekért nem felelős a Szerk.

Árverési hirdetményi kivonat!

A szabadkai kir. trvszék mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai takarékpénztár és népbank végrehajlatának özv. Zemkó Istvánné szül. Hevér Julianna mint kk. Zemkó Erneszt, Ilona és Blanka végrehajtást szenvedő elleni 300 ft — kr tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. jbiróság) területén levő Szabadka város határában fekvő szabadkai 2788 sz. betétben A + 150 hrsz. a. foglalt kk. Zemkó Erneszt, kk. Zemkó Ilona és kk. Zemkó Blanka neveiken álló I-ső kör 282 sz. ház és 70 □ öl területű udvar térre és

pedig a. c. 2 s c 6. rsz. a. Hevér Julianna özv. Zemkó Istvánné javára bekebelezett özvegyi illetve életfogytiglani haszonélvezeti jog fenntartása mellett 1800 frtban ennel megálapított kikiáltási árban elrendelte oly módon azonban, hogy ha a fenti ingatlan vételára a haszonélvezeti jog fenntartása mellett az azt megelőző rangsorozatban bekebelezett jelzálogos hitelezők követelések 850 frtot meg nem ütné az árverés hatálytalaná válik s az ingatlan nyomban a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül fog eladni. A fenebb megjelölt ingatlan az 1898 évi december hó 23-ik napján délelőtti 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék telegkönyvi hivatalában megálapított kikiáltási áron alul is eladni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% vagyis 180 ft — kr készpénzben vagy 1881 LX t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november hó 1-én 3333 sz. a. kelt Igazságügy-miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban beküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX t.-cz. 170 §-a értelmében a hánalpenznek a bíróságnak előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadkán, a kir. trvszék telegkönyvi hatóság 1898 évi október hó 7-ik napján.

Dr. Eperjessy Béla,
kir. tszéki bír.

Új üzlet megnyitás!

Tiszfelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a Kossuth-utca, Halbrohr-féle palotában a Nemzeti szállodával szemben egy teljesen újonnan berendezett és a

„Kék csillag“-hoz címzett

URI- ÉS NŐI DIVATÁRU ÜZLETET

nyitunk meg, hol minden ezen üzletkörbe tartozó cikkek a legjutányosabb áron és a legnagyobb választékban kaphatók.

Dus választékban **férfi és női czipők, kalapok, fehérneműek, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztyűk, utazó bőröndök, bőrárúk** stb. stb.

Kérjük a nagyérdemű közönség szives látogatását és magunkat b. pártfogásába ajánlva

kiváló tisztelettel

RUKAVINA ÉS BARON.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYONMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 szines mülappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhó ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és irasmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekokről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsátatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvárusnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy előírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld s mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.